

Μετρ της αφήγησης, ιδιαίτερα παρατηρητικός, συχνά προφητικός και τελικά αριστουργηματικός είναι ο John Steinbeck, στο Travels with Charley in search of America.

Ο συγγραφέας πραγματοποίησε την περιπλάνησή του μέσα στο 1960, όταν ήταν 58 ετών, επί προεδρίας D. Eisenhower. Ξεκίνησε μετά την Labor day, που σηματοδοτεί το τέλος της καλοκαιρινής περιόδου από το σπίτι στο Sag Harbor, στο Long Island της N. Υόρκης.
Επέστρεψε μετά από 80 περίπου μέρες, αφού διέσχισε δυο φορές τον κορμό των Πολιτειών έως τη δυτική ακτή στη γενέτειρά του Salinas στην Καλιφόρνια και πίσω.

Στο ταξίδι του είχε δύο συνοδοιπόρους. Αν ξεκινήσουμε από τον έμψυχο, ήταν τετράποδος. Αφήνω την παρουσίαση στον ίδιο.

"... το όνομά του είναι Charles le Chien, γεννήθηκε στο Μπερσύ, στα περίχωρα του Παρισιού και εκπαιδεύτηκε στη Γαλλία. Παρότι ξέρει λίγα σκυλίσια αγγλικά προστάγματα ανταποκρίνεται γρήγορα μόνον σε γαλλικά προστάγματα. Είναι ένα πολύ μεγαλόσωμο κανίς, σε χρώμα μελανί που το λένε bleu και που πράγματι φαίνεται μπλε αν είναι καθαρό."

Ο έτερος συνοδοιπόρος ήταν τετράτροχος και σύνθετος. Ήταν από τα πρώτα

αυτοκινούμενα τροχόσπιτα. Ένα ημιφορτηγό διαμορφωμένο να κοιμίσει, να σιτίσει, να κρατήσει ζεστό έναν άνθρωπο και ένα σκύλο. Το ονόμασε Ροσινάντε, όπως είχε ονομάσει ο Θερβάντες το άλογο του Δον Κιχώτη.

Από την μεριά του ο Steinbeck δεν κυνηγούσε ανεμόμυλους, αλλά έψαχνε τη δική του ψυχή μέσα στην ψυχή της μεγάλης, της ευρύτερης πατρίδας του. Εννοείται ότι οι δύο συνοδοιπόροι του μπορεί να μην μιλούν, να μην γράφουν αλλά η επικοινωνία τους με τον ταξιδευτή είναι δεδομένη. Ο Αμερικανός συγγραφέας δίνει ζωή στον Ροσινάντε, μιλιά στο Τσάρλυ και πορεύεται μαζί τους.

Η έκδοση που διάβασα (Νεφέλη 2012, μετάφραση Σώτη Τριανταφύλλου – ευτυχώς που η μήτηρ μου ανησυχεί ακόμα για το πνευματικό μου μέλλον και διατηρεί τη συνήθειά της να μου δωρίζει βιβλία στις γιορτές και τις επετείους) χωρίζεται σε τέσσερα κεφάλαια και αν σκεφτούμε ότι γράφτηκε πριν 52 χρόνια, ότι πρωτοεκδόθηκε ακριβώ ς πριν μισό αιώνα είναι αφάνταστα επίκαιρο και όπως προείπαμε συχνά προφητικό.

“... αναρωτιέμαι όμως μήπως έρθει ο καιρός που η σπατάλη μας θα μας στοιχίζει περισσότερο από όσο μπορούμε να αντέξουμε. Χημικά απόβλητα στα ποτάμια, μεταλλικά απόβλητα παντού, πυρηνικά θαμμένα στα βάθη της γης και των θαλασσών.”

Παρατηρεί επίσης τους ανθρώπους:

“ ...οι πελάτες ήταν σκυμμένοι πάνω από τα φλυτζάνια του καφέ σαν φτέρες”

“...οι πόλεις ήταν μέρη που μπορούσες να ζήσεις και όχι κυψέλες με νευρικές μέλισσες.”

“.. είναι αλήθεια ότι ανταλλάξαμε την πείνα με την παχυσαρκία. Αμφότερες είναι θανατηφόρες.”

“...οι άνθρωποι που καταναλώνουν ενέργεια για να αποτρέψουν τις αλλαγές είναι

δυστυχισμένοι. αισθάνονται πικρία για όσα χάνονται και δεν αισθάνονται χαρά για όσα κερδίζονται."

ή τη φύση

"...Τα χρώματα του δάσους με ξεπερνούν. Δεν μπορώ να τα φανταστώ όταν δεν τα βλέπω."

"...Σκοτείνιασε για τα καλά και τα δένδρα έμοιαζαν σαν να με πλησίαζαν"

"...τα δάση ήταν σαν να έκλαιγαν."

"...ακόμα και οι πιο ματαιόδοξοι, απρόσεκτοι και ασεβείς άνθρωποι νοιώθουν μαγεμένοι και ενδεείς μπροστά στις σεκόγιες. Οι σεκόγιες είναι ηγεμονικές."

Διατυπώνει απόψεις:

"'..άρχισα να διατυπώνω ένα καινούργιο νόμο που περιγράφει τη σχέση ανάμεσα στη προστασία και τη μελαγχολία. Μια λυπημένη ψυχή μπορεί να σε σκοτώσει γρηγορότερα από ένα μικρόβιο – μπορεί να σε ξεπαστρέψει κυριολεκτικά.

"...υποπτεύομαι ότι η ιστορία δεν είναι καταγραφή της πραγματικότητας... σκεφτόμουν πως ο μύθος σβήνει τα γεγονότα."

"από την μεριά μου μπορώ να πω ότι θαυμάζω όλα τα έθνη και σιχαίνομαι όλες τις κυβερνήσεις."

“...τίποτα δεν αντικαθιστά μεν καλό άνθρωπο.”

Ακουμπά με άνεση τα πιο ακανθώδη προβλήματα που απασχολούσαν τον Αμερικάνο πολίτη της εποχής. Γράφει για τον ρατσισμό, με μια ιδιαίτερη λεπτότητα, με πολύ προσεκτική και ανθρώπινη προσέγγιση, Γράφει για τις τροφές, τη γραφειοκρατία, τους κάμπερς, την παιδεία, τις αναγνωστικές συνήθειες, τις φυσικές ομορφιές, τα κυνήγια και τους κυνηγούς , τις συνήθειες των Τεξανών και τόσα άλλα.

Είναι σαν μια Αμερικάνικη εγκυκλοπαίδεια της δεκαετίας του '60.

Όταν ταξίδεψε ο Steinbeck, δεν ήταν κάποιος άγνωστος. Είχε ήδη βραβευτεί, το '40, με το P ulitzer
, ενώ δυο χρόνια αργότερα θα κέρδιζε και το
Nobel
λογοτεχνίας. Μολοντούτο δεν ήταν αναγνωρίσιμος στην Αμερικάνικη ενδοχώρα και πουθενά δεν έτυχε υποδοχή γνωστού, αναγνωρισμένου με ότι αυτό συνεπάγεται.

Το πόνημά του, διαβάζεται, καταβροχθίζεται για την ακρίβεια, στις μέρες μας ίσως με ακόμα μεγαλύτερη όρεξη από τότε που ήταν ολόφρεσκο.